

ven, forvaltningsloven, ombudsmandsloven, arkivloven med hensyn til statslige aktieselskaber m.v.«Endelig anføres det i skrivelsen, at udvalget - under hensyn til, at der er tale om vanskelige og komplicerede problemstillinger - finder det ønskeligt, at der under Justitsministeriet nedsættes et ekspertudvalg til at vurdere disse spørgsmål. Det ville i den forbindelse være ønskeligt, om "i al fald punkterne 1-3 er besvaret senest ved starten af næste Folketingssamling." Justitsministeriet anmodes samtidig om at forberede lovforslag, der tager sigte på at gennemføre de nødvendige konsekvenser for anden lovgivning, jf. pkt. 2.

Ved skrivelse af 9. juli 1997 meddelte Justitsministeriet Folketingets formand, at ministeriet - i samarbejde med den tidligere formand for Udvalget om Undersøgelsesorganer, professor Lars Nordskov Nielsen, og de tidligere medlemmer af udvalget, højesteretsdommer Torben Melchior og lektor, dr.jur. Jens Peter Christensen - vil gennemgå og vurdere de ovenfor under pkt. 1-3 nævnte spørgsmål med sigte på, at resultatet af overvejelserne kan forelægges for Udvalget for Forretningsordenen ved begyndelsen af det næste folketingsår.

Justitsministeriet anførte i skrivelsen, at behandlingen af de nævnte spørgsmål vil bygge på de synspunkter, der er angivet i skrivelsen af 22. maj 1997 og i betænkningsbidraget af 11. april 1997 fra Udvalget for Forretningsordenen, og at Justitsministeriet i den forbindelse vil forelægge spørgsmålet om konsekvensændringer for anden lovgivning for vedkommende ministerium (Erhvervsministeriet og Trafikministeriet).

Justitsministeriet anførte videre bl.a. følgende i skrivelsen:

"Med hensyn til det i pkt. 4 nævnte generelle spørgsmål om anvendelse af den offentligretlige lovgivning på statslige aktieselskaber m.v. er det - som Østre Landsret er inde på i sit høringssvar over betænkningen - efter retsplejelovens §§ 21 og 21 a muligt at nedsætte en kommissionsdomstol/undersøgelsesret til at undersøge forhold i aktieselskaber m.v., herunder statslige aktieselskaber m.v. Efter den gældende lovgivning har det således - for spørgsmålet om, hvorvidt en kommissionsdomstol/undersøgelsesret kan nedsættes for at undersøge forhold i et statsligt aktieselskab m.v. - ikke nogen retlig betydning, om

den offentligretlige lovgivning gælder for det pågældende selskab m.v.

For vurderingen af den her rejste problemstilling - om anvendelsesområdet for en lov om undersøgelseskommissioner - er det derfor ikke nødvendigt at tage stilling til det i pkt. 4 nævnte spørgsmål. Hertil kommer, at behandlingen af dette komplicerede spørgsmål i givet fald bør gennemføres i et bredere sammensat lovforberedende udvalg. Det er efter Justitsministeriets opfattelse ikke sandsynligt, at et sådant udvalgsarbejde vil kunne afsluttes i løbet af det næste folketingsår.

Det kan i øvrigt nævnes, at Folketinget i de seneste år flere gange har overvejet spørgsmålet om at lade offentlighedsloven finde anvendelse på statslige aktieselskaber m.v., senest i forbindelse med forslag nr. L 181 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (fremsat af en række medlemmer af SF den 24. oktober 1996). Der har ikke været tilslutning hertil.

Justitsministeriet skal på denne baggrund pege på muligheden af, at det i pkt. 4 rejste spørgsmål ikke inddrages i denne sammenhæng."

1.2. Problemafgrænsning.

På den anførte baggrund redegøres i dette notat for spørgsmålet om udvidelse af anvendelsesområdet for en lov om undersøgelseskommissioner. Spørgsmålet om, hvorvidt den generelle offentligretlige lovgivning bør gælde for statslige aktieselskaber, inddrages ikke i denne sammenhæng.

Notatet er udarbejdet af Justitsministeriet i samarbejde med professor Lars Nordskov Nielsen, højesteretsdommer Torben Melchior og lektor, dr.jur. Jens Peter Christensen.

Det er i notatet lagt til grund, at de bestemmelser i lovforslaget, som ikke direkte vedrører spørgsmålet om udvidelse af anvendelsesområdet, og de forudsætninger, som disse bestemmelser bygger på, opretholdes. Således forudsættes det f.eks., at lovforslagets § 4, stk. 5, ikke ændres, selv om lovforslagets anvendelsesområde udvides. Herefter foretager en undersøgelseskommission, der har en dommer som medlem, alene retlige vurderinger i det omfang, dommeren ikke finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Der indledes med en oversigt over den gældende retstilstand (pkt. 2). Dernæst behandles spørgsmålet om behovet for at udvide lovforsla-